

MILENA ŽIC-FUCHS, Zagreb

Rudolf Filipović (ed.), THE ENGLISH ELEMENT IN EUROPEAN LANGUAGES, vol. 2, Reports and Studies, Institute of Linguistics, Faculty of Philosophy, University of Zagreb, Zagreb 1982, str. XVI + 501.

Godine 1982. objavljen je prvi svezak iz planirane serije od sedam publikacija koje će prezentirati rezultate dugogodišnjeg rada na projektu Zavoda za lingvistiku "Engleski element u evropskim jezicima": THE ENGLISH ELEMENT IN EUROPEAN LANGUAGES, vol.2, Reports and Studies. Rudolf Filipović, urednik ovog sveska, a ujedno i voditelj projekta, još je prije dvadeset i pet godina započeo s radom na projektu "Engleski element u hrvatskosrpskom jeziku". S vremenom se, međutim, ukazala potreba za proširenjem projekta, i to u dva smisla. Kao prvo trebalo je proširiti postojeće teoretske postavke o jezičnom posuđivanju, tj. izgraditi takvu teoretsku osnovu i metode koje bi proces jezičnog posuđivanja mogle još bolje rasvijetliti i sistematizirati. Iz toga je izrasla druga potreba za proširenjem projekta u smislu da se anglicizmi analiziraju na većem broju evropskih jezika i tako posluže kao potkrepa teorijskim postavkama. Rezultat se danas vidi u velikom broju naših i stranih lingvista, suradnika projekta, koji obrađuju engleske posuđenice u dvadeset i tri jezika: albanskom, češkom, danskom, finskom, francuskom, hrvatskom ili srpskom, islandskom, latvijskom, litavskom, makedonskom, mađarskom, nizozemskom, norveškom, njemačkom, poljskom, rumunjskom, ruskom, slovačkom, slovenskom, španjolskom, švedskom, talijanskom i turskom.

O teoretskim postavkama i metodama istraživanja primijenjenim u projektu bit će riječi u prvom svesku pod naslovom RUDOLF FILIPOVIĆ, THE ENGLISH ELEMENT IN EUROPEAN LANGUAGES, Theory and Methods, koji iz tehničkih razloga još nije izašao. Svesci 3, 4 i

5 objedinit će studije o pojedinačnim problemima jezičnog posuđivanja na raznim jezičnim razinama, u raznim evropskim jezicima. Taj će opsežan materijal ujedno pružiti uvid u to kako su se primjenjivale teoretske i metodološke postavke u radu na projektu jer će autori tih priloga biti isključivo suradnici projekta.

Prvih pet svezaka, kako kaže Rudolf Filipović u svom predgovoru 2. svesku, predstavljaju osnovu za dvije zaključne publikacije koje će u stvari predstavljati sintezu ovog istraživanja. Prva od njih bit će Monografija pod naslovom RUDOLF FILIPOVIĆ, THE ENGLISH ELEMENT IN EUROPEAN LANGUAGES, Synthesis of Reports and Studies, čiji je cilj prikazati pravilnosti u jezičnom posuđivanju, tj. otkriti "nepravilnosti" ili odstupanja i pokušati ih objasniti bilo genetskim srodstvom jezika u kojima se pojavljuju, bilo na drugi način. Sinteza zasnovana na primjerima iz tako velikog i reprezentativnog broja evropskih jezika zasigurno će dati koristan doprinos teoriji jezika u kontaktu.

Posljednji, sedmi svezak, THE ETYMOLOGICAL DICTIONARY OF ANGLICISMS IN EUROPEAN LANGUAGES, bit će, kao što i sam naslov kaže, etimološki rječnik anglicizama u evropskim jezicima. Pored popisa posuđenica koje evropski jezici crpe iz engleskog jezika, bit će prikazan i njihov razvojni put za vrijeme procesa integracije u jezik primalac, i to na fonološkom, morfološkom i semantičkom nivou.

Dosad su suradnici projekta objavili mnoge studije i članke, međutim, 2. svezak navedene serije publikacija o istraživanju na projektu "Engleski element u evropskim jezicima", posebno je zanimljiva zbirka radova s tog područja, i to iz nekoliko razloga. Kao prvo, treba naglasiti da su uvršteni i članci čiji autori nisu suradnici projekta i koji stoga ne podliježu metodološkim principima koji objedinjuju druge radove. Tu treba istaknuti članak Johana Gerristena o utjecaju engleskoga na nizozemski i članak Lionginasa Pažūsisa o morfološkoj integraciji engleskih posuđenica-imenica na američki litavski. Ti članci namjerno su uvršteni u ovaj svezak kako bi se pokazalo da postoje problemi u jezičnom posuđivanju kojima se može pristupiti na različite načine, pa i na drugačijem je-

zičnom materijalu kao što je slučaj s Pažūsisom koji svoje istraživanje temelji na američkom litavskom.

Nadalje, prilozi se razlikuju i po opsegu, tj. neki autori obrađuju samo pojedine jezične razine, dok drugi donose zaokružene cjeline. Na primjer Ivan Poldauf piše o adaptaciji engleskih posuđenica u češkom na fonološkoj razini, Vejssel Nuhui o engleskim posuđenicama u albanskom isto na fonološkoj razini, Vesna Muhvić-Dimanovski o anglicizmima u njemačkom jeziku na fonološkoj i morfološkoj razini, Ismail Mahmeti o engleskim posuđenicama u albanskom na morfološkoj i semantičkoj razini itd. Drugi pak teže dati zaokruženu sliku kao na primjer Knud Sørensen koji govori o utjecaju engleskog na suvremeni danski, Birgitta Orešnik koja piše o engleskim posuđenicama u finskom, Kari Anne Rand Schmidt u norveškom itd. U 17 članaka koji obrađuju 15 jezika jasno je da opseg ne uvjetuje i razrađenost pojedinih priloga tako da u obje navedene skupine nalazimo priloge različitih dometa.

Posebno treba izdvojiti priloge Ivane Velčić i Mirjane Vilke koje obrađuju engleske posuđenice u hrvatskom na području sporta i tehničkog jezika. Oni su primjeri analize anglicizama u specijaliziranim terminologijama i stoga se ti prilozi razlikuju od ostalih u tom pogledu.

Raznolikost priloga u smislu pristupa, tj. onih tipičnih i atipičnih gledano sa stanovišta teorijskih i metodoloških postavki projekta, zatim različitost u opsegu, kao i različitost obrađenog jezičnog materijala, čine ovu knjigu izuzetno zanimljivom. Upravo ta raznovrsnost daje uvid u kompleksnost fenomena jezičnog posuđivanja, u različite pristupe kao i u područja vokabulara koje zahvaća. Prikazati tu raznovrsnost i kompleksnost zasigurno je bio i cilj ovog sveska i stoga će on poslužiti kao dobar uvod za publikacije koje slijede i kojima je cilj postepeno dovesti do zadnja dva sveska ili sinteze dugogodišnjih i opsežnih istraživanja u okviru projekta.

Zaključimo na kraju da možemo poželjeti da se što prije pojave i ostale publikacije projekta "Engleski element u evrop-

skim jezicima", pogotovo Monografija i Rječnik koji će zacijslo dati sintezu problema koji ovaj svezak opširno i zanimljivo uvo-
di.